REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA" iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Dumінecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corónе. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 222. Brașov, Miercurĭ 9 (22) Octomvrie. 1902.

Scenerie schimbată.

Când am adus scirea despre hotărîrea luată de congregația comitatului Timiș ca réspuns la adresa comitatului Pojun, care cere modificarea legeĭ naționalităților, am amintit, că dintre Românii presențĭ la acea congregație, membrul camereĭ magnaților d-l Dr. Iosif Gall a vorbit cel dintâiŭ contra modificăreĭ acesteĭ legĭ.

Cunóscem adĭ cuprinsul vorbireĭ d-luĭ Gall. „Legea naționalităților de la 1868" — dise d-sa — „este o lege organică, ce s'a creat cu ocasiunea întregireĭ, în privința libertățiĭ publice, a constituțiuneĭ restabilite. Legea acésta nu e de adĭ pe mâne, ci e parte întregitóre a constituțieĭ patrieĭ, prin urmare trebue respectată și esecutată. Décă se comit abusurĭ (?), ele sunt a-se pedepsi pe calea legală, dér nu îndreptățesc pe nimenĭ a pretinde delăturarea orĭ modificarea legeĭ..."

Nu scim de ce abusurĭ vorbesce aicĭ d-l Gall, scim însĕ, că de legea dela 1868 de fapt au abusat și abuséză numai aceia, carĭ nu o respectéză și nu-o esecută. Încât privesce naționalitățile, pentru carĭ legea a fost adusă, nicĭ că pot veni în posiție de a abusa de ea, fiind-că ea este în realitate scósă cu totul din întrebuințare, orĭ, mai bine dis, nicĭ că a fost aplicată vre-odată în întregimea eĭ.

Dér nu de lucrurile acestea prea bine cunoscute voim sĕ vorbim adĭ. Décă am citat pasagiul de mai sus din vorbirea d-luĭ Gall, am făcut'o numai spre a arăta, cât de mult s'a schimbat sceneria, sub oblăduirea liberală maghiară în decursul celor opt-spre-dece anĭ din urmă, de când d-l Dr. Iosif Gall înălțase stégul așa diseĭ partide a „Viitoruluĭ".

In vorbirea sa dela Timișóra d-l Dr. Gall a făcut amintire și de debutul dela 1884 al viitoriștilor. „Programul patriotic al acestora, dise d-sa, a fost primit cu bucurie de întréga opiniune publică maghiară, ér în programul acesta, pe lângă alipirea de partidul liberal, a fost înscrisă și esecutarea legeĭ de naționalitate"...

O micĭ corectură sĕ ne fie permis a face cu privire la afirmarea, că programul „viitorist" dela 1884 a fost primit cu bucurie de întréga opiniune publică maghiară.

Adevĕrat, că foile șoviniste — căcĭ încă de pe atuncĭ erau tóte de-o pănură, numai că unele purtau un limbagiu mai precaut — se prefăceau, că se bucură, că se află Românĭ „cu carĭ se mai póte sta de vorbă". Incolo nu ne aducem aminte ca vr'un politician de sémă séu vr'o fóie maghiară sĕ se fi însuflețit de programul d-luĭ Gall și sоțĭ.

Óre nu fóia guvernuluĭ și organul special al ministruluĭ-președinte de atuncĭ Coloman Tisza, „Pester Lloyd", a fost, care imediat după publicarea programuluĭ „viitorist", a declarat, că, deși îl póte primi cu bunăvoință, totuși nu póte sĕ nu spună, că, „chiar formularea unuĭ *program aparte național* nu va fi primită cu mulțumire deosebită? ...„Și cele mai moderate programe naționale", adause „P. Lloyd", „cuprind în sine un separatism óre-care, ale căruĭ scopurĭ nu se acoper totdéuna de scopurile nealienabile ale unitățiĭ naționale"...

Nu acest diar a dis, că programul „viitorist", „deși în esență binișor moderat", are un punct, în care se vorbesce de esecutarea legeĭ de naționalitate și că acésta nu este destul de lămurit, căcĭ nu e de înțeles, când și unde statul și esecutiva maghiară ar fi împiedecat esecutarea aceleĭ legĭ după spiritul și litera eĭ? In fine nu acest diar a dat achiul tutuor celor-lalte dicénd, că, décă anumite puncte ale programuluĭ d-luĭ Gall și soțĭ mai pot fi discutate, unul *nu e de loc discutabil* și acesta este punctul, în care se cere ca censul electoral din Ungaria sĕ se estindă și asupra Transilvanieĭ?

Dér d-l Gall, care a perseverat cu răbdare supra-omenéscă în partidul liberal, cu tóte cele ce s'au petrecut în cursul anilor, a fost mare optimist atuncĭ și este și astădĭ, când în discursul sĕu de apĕrare a legeĭ de la 1868 se provócă la nisce cuvinte rostite de ministru-președinte Szell în dietă, cu carĭ acesta nu s'a angajat întru nimic, și carĭ pot fi luate și tălmăcite în diferite înțelesurĭ.

Cu atât mai greu trebue sĕ-i vină d-luĭ Gall, că după 18 anĭ se vede constrîns a apĕra față chiar cu pretorianiĭ primuluĭ ministru o lege organică, pe care, răzimându-se atuncĭ în mod esclusiv, credea, că va fi îmbrățișat cu bucurie de opiniunea publică maghiară.

Nu de mult a trebuit sĕ esperieze, cum chiar organele partiduluĭ, căruia aparține, îl declarau de dacoromân. Și acum ajunse a se vedé espus aceleiașĭ învinuirĭ, fiind-că apĕră o lege fundamentală.

O quae mutatio rerum!

Judecând însĕ după cuprinsul discursuluĭ d-luĭ Gall, ținut în congregația din Timișóra, ne temem, că minunatul optimism al d-sale îl va seduce a crede, că încă de aicĭ încolo póte fi scăpare pentru Românĭ, décă se vor alipi de partidul liberal dela putere.

De n'ar fi mult mai mare rĕtăcirea de apoi!

Esposiția din Sibiiu.

Sibiiu, 20 Oct. 1902.

Inima mi-se înveselesce putênd sĕ vĕ scriu ceva despre lucrurile frumóse, ce se petrec între zidurile vecheĭ cetățĭ a Sibiiuluĭ.

Erĭ în 19 Octomvrie n. s'a deschis aicĭ esposiția industrială arangiată de Reuniunea agricolă română din comitatul Sibiiuluĭ și de Reuniunea sodalilor românĭ de aicĭ. O adevĕrată sĕrbătóre acésta. Munca Româncеĭ și a meseriașuluĭ nostru român serbéză și încunună resultatele eĭ.

Solemnitatea deschidereĭ esposițieĭ s'a făcut Dumunecă la órele 11 în „Gesellschafthaus", unde era adunat un public fórte numĕros. Dintre persónele distinse am remarcat pe I. P. S. Sa metropolitul Ioan *Mețianu*, pe comandantul de corp *Probst*, și alțĭ onoratorĭ.

D-l D. *Comșa*, presidentul comitetuluĭ esposițieĭ, rostesce discursul de deschidere, în care spune, că prilegiu nemijlocit la acésta esposiție a dat voința „Reuniuneĭ a sodalilor românĭ" din Sibiu, care în frunte cu vrednicul eĭ president aranjéză acum după dece anĭ o a doua esposiție.

Arată că de astă-dată au pus umĕr la umĕr, economĭ și meseriașĭ, ca sĕ arangeze o esposiție comună, întrunind astfel într'un singur mănunchiŭ rodurile munciĭ și priceperiĭ, ale hărniciеĭ și iscusințeĭ românescĭ. Prin esposiția acésta se contribue la strîngerea rĕndurilor uneorĭ reslețe, la înaintarea industrieĭ românescĭ, la lucrarea comună economică și la încrederea în destoinicia némuluĭ nostru.

După acésta introducere d-l Comșa continuă vorbirea sa dicênd:

Asemenea surorilor eĭ din trecut, esposiția de față va servi între altele ca dovadă, că portul țĕrănesc original vrednic este de a fi menținut cu sfințenie, una fiind-că se distinge prin gust, concepție artistică și colorĭ bine potrivite, alta fiind-că, lucru hotărît, de-odată cu portul se schimbă și caracterul poporuluĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Din Bucurescĭ.

— 7 Octomvrie a. c.

Tómnă.

Cad frunzele și ca nisce frunze tomnatice încep sĕ s'anine grijile de sufletul omuluĭ. Lumea pare mai seriósă. Pe stradă toțĭ par grăbițĭ și mai puțin prietenoșĭ ca altă-dată. Toțĭ par preocupațĭ de gândul: s'apropie iérna!

Diminéța strădile presintă tablourile cele maĭ variate. Se vede dintr'o aruncătură de ochĭ, că s'a început ér viéța, adevĕrata viéță a Bucurescilor. Si faptul e și maĭ isbitor pentru ceĭ ce șĭ-au petrecut cele douĕ lunĭ de vacanță pe unde-va pe la țéră.

Bĕtrânĭ gârbovițĭ la birou, gânditorĭ pășesc spre vre-un ministeriu. Profesorĭ cu capul lăsat puțin pe piept îșĭ mestecă hrana pe care trebue sĕ li-o dea elevilor și o mestecă cu mare grije, ca viitoriĭ cetățenĭ sĕ nu asude prea mult mistuindu-o. Fetițele dela externate îșĭ fac loc ca nisce șopârle printre trecĕtorĭ. Domnișórele de pe la atelierе, casierițele de pe la prăvăliĭ maĭ marĭ schimbă zîmbete cu vechile cunoscințe, pe carĭ nu le-au maĭ vĕdut de douĕ lunĭ. Bĕețĭ de liceu cu chipiul trântit pe céfă pășesc mândri, slobodind norĭ de fum din țigara făcută încă de cu séră din cutia uitată pe masă de tată-sĕu. Studențiĭ aștéptă cu nerăbdare deschiderea facultăților chinuițĭ de dorul de-a revedé vre-o studentă cochetă. Și așa... sgomot de trăsurĭ, uruit de tramvae, bătăĭ de clopot, strigătele vîndĕtorilor de gazete și ale precupeților oltenĭ, șópte aruncate în trécĕt, tóte se amestecă pe strădĭ, așa de firesc, încât maĭ nu se bagă de sémă.

Teatru.

E o sĕptĕmână și maĭ bine de când s'a deschis stagiunea teatrală. „Vlaicuvodă", drama mult aclamată anul trecut, a strălucit éră la lumina rampeĭ. Lume puțină, și la celelalte representațiĭ ce i-au urmat și maĭ puțină. Pare că ar fi un complot al publiculuĭ în contra artiștilor. Séu póte stropiĭ de plóie, solĭ posomorițĭ aĭ erneĭ, li-ar fi infiltrat ómenilor acéstă recélă față de arta dramatică?

Studențiĭ italienĭ

Au plecat. Vor fi duș frumóse amintirĭ din țĕrișóra nóstră, în care la fie-care pas daĭ de câte ceva, ce-țĭ amintesce vremurĭ de vitejie străbună. O movilă, loc de nesfîrșită veghe, un șanț de apĕrare, câte-va pietri mucede eșite din pĕmĕnt, rĕmășițe din vre-o cetate gloriósă, bisericĭ aduse de streșinĭ, tóte le-au vorbit tinerilor Italienĭ de vremurĭ furtunóse, de vifore nesfîrșite, de mărire românéscă. Nu e colțișor în țéra asta, care sĕ nu fie udat de sânge, în care sĕ nu zacă óse de voinicĭ, amestecate cu lacrimile celor ce au rĕmas sĕ-i jelĕscă. Acolo e o lume întrégă peste care s'a troenit praful vremurilor și décă a-ĭ pune urechia la pĕmĕnt, țĭ-s'ar părea c'o audĭ cum se sbuciumă, că șĭ acum se maĭ aude zăngănit de lăncĭ, tropot de caĭ și vîjeit de buzdugane. Tóte acestea frațiĭ italienĭ le-au audit, au trebuit sĕ le audă și le vor povesti cu fală și cu mândrie bĕtrâneĭ Rome.

Literatură.

Au apărut în biblioteca scriitorilor românĭ editată de tipografia Minerva „Opere complecte" de Iôn Crĕngă, un volum de 400 de paginĭ, cuprindênd tot ce a scris dibaciul povestitor moldoven și se vinde cu prețul de 1 leu și 50 b.

A mai apărut apoi în aceeașĭ tipografie volumul: „Un colț de viéță", care cuprinde versurĭ și douĕ poeme dramatice dintre carĭ „Sărutarea" a avut un frumos succes pe scena Teatruluĭ Național. Autorul e un tînĕr scriitor de versurĭ, d-l Petroviciŭ.

Atât.

Reviste.

De unde până acum în fiecare tómnă eșiau revistele ca ciupercile după plóie, în anul acesta e secetă completă. S'ar părea, că s'au maĭ cumințit tineriĭ noștri scriitorĭ, carĭ nu lăsau sĕ scape o tómnă fără sĕ scótă câte o revistă și în fie care tómnă alta; sórtea revistelor aședate pe base șubrede, carĭ nu țin decât 2—3 lunĭ.

„Sĕmănătorul", mult gustata revistă de sub direcția d-lor Coșbuc și Vlahuță, a început sĕ reapară după douĕ lunĭ de vacanță. La prima vedere te farmecă. Pe copertă e o admirabilă schiță de Grigorescu, o Româncă cu furca'n brîu, care cum stă și tórce par'că-țĭ povestesce conținutul celor câteva foĭ. Iță vorbesce românesce revista acésta și n'ar trebui sĕ lipséscă din casa niciĭ unuĭ Român adevĕrat.

Drept aceea prigonit fără milă ar trebui obiceiul, durere rĕspândit, de a împestrița mândra și trainica îmbrăcăminte originală cu pene strĕine, cu găteli și cârpiturĭ adese-orĭ próste și chiar cu sdrențe netrebnice. Marele concert, representația teatrală și cele-lalte sĕrbărĭ, datorite sunt și ele esposiției.

Privirile nóstre însĕ ațintite au fost, din capul locului, și asupra viitorului mai îndepărtat, și ast-fel hotărîre am luat de a făptui ceea-ce alții, dóră mai chemațĭ, încă n'au apucat sĕ făptuéscă.

Intre altele am comandat și peste câte-va dile avem speranță de a vĕ presenta, în plină lucrare, un rĕsboiŭ de metal, fórte spornic, îndemânatic și făcut anume pentru țĕrance. Acest rĕsboiŭ va costa, cu vamă și transport cu tot, peste 500 coróne. Este proprietatea reuniunei nóstre agricole, care va aduce, în folosul țĕrancelor, alte câte-va rĕsbóie la fel, décă esemplarul dintâiŭ se va arăta ca împlinind condițiile așteptate.

Același comitet va pune în serviciul urmașilor lamura atâtor minunății femeescĭ. Un modest început s'a făcut prin îmbrăcarea duzinei de păpușĭ aci espuse în frumosul port neaoș românesc. Continua-vom, așa ne-am propus, cu stăruință și până-ce vom fi isbutit sĕ avem atâtea păpușĭ îmbrăcate țĕrănescĭ, câte porturĭ mai de sémă sunt.

Este costisitóre acéstă întreprindere și mai anevoiósă de cum s'ar crede. Rĕmâne deci sĕ apelăm și cu acéstă sĕrbătoréscă ocasie la sprijinul atâtor Românce măestre, zelóse și cu dare de mână.

O altă colecție este, din care vĕ presentăm aci un album groscior, cuprindênd probe de cusăturĭ, se înțelege, originale și alese cu îngrijire. Alăturea o sĕ vedețĭ 4 țĕrance luând copii fidele de pe cusăturile espuse. Dênsele vor lucra, aicĭ și apoi acasă, 2—3 sĕptĕmânĭ, până-ce vor fi decopiat aprópe tóte cusăturile mai alese.

Exponentele pe carĭ le privesce sunt decĭ rugate sĕ rĕmână în așteptare până după luarea copielor. In scopul de a înavuți colecția și cu țesăturĭ-model, am luat în ajutor 2 țĕrance, carĭ sĕ producă aci la rĕsboiŭ și apoi la dênsele acasă, probe de țesăturĭ.

Póte că vom angaja, acum séu în viitor, un cojocar dibaciŭ, care sĕ făptuéscă în piele câte-va probe de cusăturĭ românescĭ alese.

Din probele de cusăturĭ, chindiselĭ și țesăturĭ, copiate de pe lucrurile aci espuse cum și din carĭ s'ar fi strîns de aiurea, se va întocmì mai târdiu un al doilea album, póte și un al treilea.

Pornit odată în calea faptelor de interes comun, comitetul reuniunii agricole a făcut un pas înainte și a mers până a se avênta la o întreprindere menită a dobândi în viitor o mare și bine meritată importanță. Vorbă este de întemeiarea unui album artistic, care va cuprinde în mărime naturală și resp. redusă, numĕróse desemnurĭ tipărite, representând cusăturĭ, țĕsăturĭ și chindiselĭ românescĭ, culese din patria nóstră întrégă. Cartonul de lângă albumul aci espus indică, că tipăriturile vor fi esecutate în colorĭ și în tocmai la fel cu originalul.

Drept material vor servì, pentru lungă vreme, probele de cusăturĭ și mai târdiu ceea-ce vom puté strînge de aiurea. Pentru de a copia, în mărime redusă câte-va covóre și alte țesăturĭ marĭ, am angajat un pictor-fotograf, care a început deja sĕ lucreze.

Incheie aducênd mulțumite I. P. S. Sale Metropolitului, comandantului de corp, comitelui suprem și vice-comitelui, primarului și celorlalțĭ onorațiorĭ, carĭ au onorat cu presența lor festivitatea deschiderei; mulțumesce apoi în special celuilalt președinte al esposiției d-lui V. Tordășianu, dómnelor și d-șórelor sibiiene, elevilor teologĭ, carĭ au dat mână de ajutor la aranjarea esposiției, harnicelor țĕrance, bravilor meseriașĭ și celorlalțĭ esponenți, și declară deschisă esposiția pentru industria casnică și pentru meserii.

După discursul de deschidere, mulțimea de public intră în salele esposiției. In fundul sălei apăreau drăgălașe și deplin arangiate trei case țĕrănescĭ (Sĕliște, Rĕșinarĭ, Avrig.) Lucrurile de mână femeescĭ răpesc privirile tuturor prin frumseța și arta cu care au fost esecutate. Tóte comunele din jurul Sibiiului sunt representate; până și comunele Năsĕud, Ecica-română, V. Recea ș. a. au trimis colecții bogate și interesante de obiecte pentru esposiție. Nu mai puțin la nivel sunt obiectele espuse de meseriașii românĭ: păpucărie, rotărie, ferărie, tĕmplărie, tapiserie, săpunărie, cofetărie ș. a.

Obiectele sunt espuse în trei sale frumos decorate.

Esposiția a fost frequentată erĭ tótă diua de public numeros.

Duminecă séra s'a dat un *concert* din incidentul inaugurării esposiției, la teatrul orășenesc. Concertul a reușit peste așteptare. Corul Reuniunii de musică din Sibiiu a esecutat strofele ocasionale „Măestri și plugarĭ“ scrise de d-l prof. din Brașov A. Bârseanu, aranjate pentru cor mixt de d-l H. Kirchner, conducĕtorul Reuniunei. Și celelalte puncte ale concertului au fost esecutate cu precisiune.

După concert a urmat séra la 9¼ *convenirea socială* în sala de la „Unicum“. S'au rostit discursurĭ frumóse și s'a petrecut bine.

P.

Cestiunea evreéscă

în consiliul comunal din Bucurescĭ.

In numĕrul nostru dela 5 (18) Octomvrie am adus la ultime scirĭ o scurtă veste despre importantul discurs, pe care d-l I. G. *Bibicescu*, locțiitor de primar din Bucurescĭ, l'a ținut în consiliul comunal în cestiunea evreéscă.

Avênd acuma înaintea nóstră textul acelui discurs, ne face o plăcere a estrage din el pasagele mai marcante. Relevăm numai atât, că motivul pentru acest discurs l'a luat d-l Bibicescu din faptul, că în acea ședință tocmai s'a acordat o dispensă de taxe unei scolĭ israelite.

Étă ce a dis d-l Bibicescu.

Socotesc, că e o datorie pentru mine, ca cu acéstă ocasiune sĕ constat, că consiliul comunal, chiar în momentele când se asvîrlă asupra țĕrei nóstre acusărĭ nedrepte, înjurióse și revoltătóre, acusărĭ că țéra nóstră ar persecuta pe evrei pentru credințele lor religióse, socotesc, dic, că e o datorie sĕ constat că consiliul, chiar acum, a păstrat seninătatea decisiunilor lui și că la ură și insulte, acum ca totdéuna, rĕspunde prin punerea școlelor evreescĭ pe aceași linie cu cele românescĭ și le scutesce de orĭ-ce plată, întocmai cum sunt și școlile primăriei (Aplause).

Socotesc, că sunt dator sĕ constat acésta, pentru-că consider ca o datorie pentru noi, representanțĭ ai populațiunei Capitalei, sĕ îngrijim nu numai averea ei materială, ci sĕ îngrijim, sĕ facem sĕ rĕmână neatins și recunoscut de orĭ-ce om drept, acel frumos patrimoniu de civilisațiune genetică pe care-l are poporul Român; acel capital de simțĕminte nobile și umanitare, care face caracteristica lui și-i inspiră și călăuzesc faptele de tótă diua (Aplause).

Nu e școla israelită „Max Axiel“ singura care se bucură de binefacerile și protecțiunea consiliului comunal. Tóte câte au cerut, s'au folosit de scutirĭ, pentru-că am privit școla ca o instituțiune menită nu numai de a lumina, ci și a face pe om mai bun, și n'am refusat nicĭ odată și nimĕnui, de orĭ-ce credință și orĭ-ce naționalitate, sprijinul ce am putut da, când ni-s'a solicitat. Insemnéză acésta óre persecuțiune din causa credințelor religióse?

Am scutit școlele naționalităților strĕine, am scutit școle evreescĭ de taxele de construcțiune, ce ar fi fost pentru ele o sarcină.

Cu plăcere adaog, că acest consiliu, și o spun spre onórea simțĕmintelor lui, a dat un vot, sunt câțĭ-va anĭ, prin care a dispus a se scuti de taxe societățile de binefacerĭ și de ajutor fără osebire de religie séu naționalitate, când prin statutele lor au scop umanitar. Ca urmare acestui vot pentru anul budgetar 1901—1902 numĕrul societăților scutite de taxă au fost de *32 române, 32 israelite, 6 internaționale*, 5 germane, 2 maghiare, 1 polonă, 1 austriacă.

Socotesc, că nicĭ asemenĭ fapte nu vĕdesc că am fi lipsițĭ de simțĕminte umanitare și că am persecutat pe cineva pentru credințele lui religióse.

D. *Th. Niculescu*. La distribuirea de ajutóre bănescĭ s'au dat ajutóre și la 20 familii israelite.

I. G. Bibicescu. Așa e. Mulțumesc că mi-aducețĭ aminte și adaog că, orĭ de câte orĭ o distribuire de pâne confiscată se face, nu se uită sĕracii israelițĭ; ér institutelor de bĕtrânĭ séu bolnavĭ israelițĭ li-se dă în asemenĭ casurĭ tot atâta pâne ca și institutelor similare românescĭ.

Dér sĕ urmez expunerea.

Primăria are un serviciu sanitar, îndatorat a da consultațiunĭ și ajutor bolnavilor sĕracĭ, fie la localele destinate pentru acésta, fie chiar, în casurĭ mai grave, la domiciliu. Acest serviciu își îndeplinesce umanitara lui datorie, fără sĕ întrebe pe cel ce solicită ajutor, décă e Român séu décă e evreu.

Avem un serviciu de vaccinare contra variolei. A costat mult acest serviciu, dér a adus folóse marĭ, enorme. Nu mai avem variolă în orașul nostru, ceea-ce nu se vede în prea multe orase strĕine. Și acest serviciu s'a făcut și se face gratuit la toțĭ locuitorii Capitalei, fără osebire de credințe religióse séu de naționalitate și astfel am ajuns că variola nu mai bântue pe nimenĭ în Bucurescĭ, nicĭ pe Românĭ, nicĭ pe evrei, nicĭ pe ceilalțĭ strĕinĭ.

La spitalele nóstre, se primesc suferindĭ fără osebire de religiune séu de naționalitate; vin chiar bolnavĭ din apropiatele state vecine, căcĭ găsesc la noi, toțĭ fără osebire, și medicĭ, și medicamente și hrană, și pat în spital, tóte și pentru toțĭ cu totul *gratuit*.

Asemenea casurĭ nu se vĕd des. Din contră, s'au ivit altfel de casurĭ, pe carĭ mi-le amintesce un coleg, s'a ivit casul când *un stat vecin a cerut guvernului nostru sĕ plătéscă pentru doi românĭ îngrijițĭ în spitalele acelui stat* și *n'a renunțat la cererea lui de cât când i s'a dovedit, că în spitalele nóstre s'au primit și îngrijit, cu totul gratuit, nu doi, ci sutimĭ de cetățenĭ ai acelui stat.*

Étă, de pildă, cifrele bolnavilor îngrijițĭ în spitalele Eforiei:

In anul 1901, s'au primit și îngrijit în aceste spitale:

24.407 bolnavĭ românĭ
12,300 strĕinĭ
1.429 israelițĭ

ér la consultațiunile gratuite au fost:

70,200 românĭ
64.262 streinĭ
19,464 israelițĭ.

Vedem des, cetim necontenit, că în alte state se formuléză contra evreilor acusațiunea odiósă că ei *ar ucide creștinĭ spre a se servi de sângele lor pentru serbările ebraice*. Și se vĕd nu numai acusărĭ în presă și în întrunirĭ, se vĕd procese făcute de autoritățĭ, instrucțiunĭ făcute și chiar sentințe pronunțate.

Vĕdutu-s'a la noi așa ceva? Nu.

S'au vĕdut în țĕrĭ civilisate casurĭ când un cortegiu funerar evreesc este huiduit, insultat, atacat și împroșcat cu apă, ér asistenții bătuțĭ.

Vĕdutu-s'a la incultii de Românĭ, la noi, barbarii, așa ceva?

La noi cortegiile evreescĭ, ca și cele ale altor neamurĭ sunt întêmpinate, ca și cele românescĭ, cu respectul datorit maestății morții, descoperindu-ne capul și dicênd Dumnedeu sĕ-l erte!

Dér, se dice — și întru aci în miezul cestiunei — se dice, că Evreii *din causa persecuțiunilor religióse* ce îndură la noi, sunt într'o stare de miserie, ca nicăirĭ, și din acéstă causă *emigréză*.

(Va urma.)

Din camera francesă.

In ședința de Vinerĭ a camerei francese s'a urmat desbaterea asupra afacerei închiderei școlelor congreganiste.

Denis *Cochin*, oratorul conservativilor, a respins acusațiunile, ce le ridicase *Jounart* în contra congregațiunilor și peste tot în contra catolicilor. Republica, dise Cochin, a declarat rĕsboiŭ religiunei creștine. Cochin a fost viu aplaudat de drépta camerei.

A luat apoi cuvêntul ministrul president *Combes*. El accentuă legalitatea închiderei școlelor congreganiste. Guvernul n'a făcut alta, de cât sĕ validiteze legile. Congregațiile n'ar fi desfășurat nicĭ o resistență, décă n'ar fi fost amăgite de personalitățĭ politice, carĭ le-au făcut sĕ rĕtăcéscă în privința drepturilor și intereselor lor. Declarațiile lui Waldeck-Rousseau au fost greșit interpretate. Combes citéză dintr'o scrisóre a deputatului Mackau, în care provócă o congregație sĕ nu petiționeze pentru concesiune. (Mackau protestéză. Mare sgomot). Ministrul president accentuéză dreptul guvernului de a sigila școlele, și adaugă:

— Am făptuit fără slăbiciune, fără violență și grăbire. Nicĭ pe un copil nu l'am despoiat de instrucție. Pe toțĭ îi putem primi în școlele nóstre. Armata nu s'a recuirat contra femeilor, ci pentru apĕrarea ordinei publice și pentru a scuti organele nóstre de violențele provocate prin fanatism. Stăm la un punct marcant al istoriei nóstre. *Țéra se va prăpădi, décă se va retrage dinaintea congregațiilor.* Vrem sĕ punem stavilă invasiunei călugărilor. Atêrnă de la cameră, ca politica acésta sĕ se esecute de fapt (Aprobărĭ în stânga.)

Presidentul voi sĕ ordone evacuarea galeriilor, sgomotul era atât de mare; însĕ cu considerarea la aceea, că printre auditorĭ se afla și moștenitorul de tron grecesc, a renunțat la planul evacuărei.

Renault-Morliere cere pentru persónele private dreptul sĕ țină la școlele, în carĭ predau congregaționiștii.

Desbaterea s'a închis. S'au presentat mai multe ordine de di. Ministru president Combes admite propunerea lui Manjau Sarrien, care aprobă procederea guvernului și votéză încredere ministeriului.

Mai mulțĭ oratorĭ își motivéză punctul de vedere. După aceea ordinea de di a lui Manjau Sarrien a fost primită cu 329 contra 233 voturĭ. In fine camera a primit propunerea de urgență a lui Combes privitor la desbaterea proiectului referitor la întregirea legei despre congregațiunĭ. Combes declară, că mai multe școle congreganiste au fost deschise, ceea ce a determinat guvernul, ca esecutarea ordonanțelor s'o încredințeze judecătoriilor regulare.

De la congresul catolicilor maghiarĭ.

Dilele acestea s'a ținut în Budapesta congresul catolicilor maghiarĭ, despre care am amintit deja. La acest congres s'au pronunțat diferite discursurĭ, din carĭ reiese tendința de a întroduce concepția creștină în tóte ramurile vieții sociale.

Mult a fost aplaudat cu deosebire discursul profesorului Dr. Ottokar *Prohaszka*, din care reproducem și noi câteva pasage, pentru a arăta, că în ce atmosferă se mișcă tendințele catolicilor maghiarĭ:

Aud și eu, — dise d-l Prohaszka — onorate dame și onorațĭ domnĭ, obiecțiunea ce ni se face: Voi facețĭ mereu deosebire între jidovĭ și creștinĭ, între credincioșĭ și necredincioșĭ, între reformațĭ și catolicĭ; voi sfâșiațĭ societatea omenéscă, facețĭ muncă de sobolĭ, subminațĭ temelia concordiei. De ce nu căutațĭ basa comună pe care stând sĕ ne putem întinde mâna pentru fericirea patriei și a omenirei.

Onorate dame și onorațĭ domnĭ! Credeți-mĕ, că nu e vorba între noi de aceea ca sĕ tulburăm egala îndreptățire a religiunilor séu libertatea conscienței, carĭ sunt înarticulate în legĭ și în constituțiunea ungară. Este o absurditate în lumea de adĭ, sĕ ducem sabia în sanctuare și că acolo unde se aude vocea conscienței sĕ zurăéscă lanțurile. Dómne feresce! Eu susțin: Sĕ se valoreze libertatea în viéța socială și privată; sĕ fie concurență liberă în viéța socială; sĕ fie concurență liberă în lumea spirituală; concurență liberă între reformație și catolicism; nu putem reface istoria, și nicĭ nu o vrem acésta.

Dér nu e vorba acum despre discuțiunile asupra predestinațiunei și a cinei celei de taină, nu fîlfăe în mijlocul nostru drapelul negru al Husiților, pe care strălucea potirul de aur. Aicĭ este vorba de lupta între concepțiile vieții. Acésta o recunosc atât radicalii, cât și adepții lui Nietzsche, cât și social democrații și creștinii. Numai politicianii nu o recunosc. Aceștia caută basa comună, aruncând praf în ochii lumei și spunênd frase măgulitóre urechilor. Nu de acestea este vorba acum. Nu vreu sĕ mĕ adâncesc în filosofie, dér vĕ rog sĕ binevoițĭ a arunca o privire asupra gloriosului secol XX, secolul sciinței și al libertății, și vețĭ vedé cum stă constelația, vețĭ vedé de unde bate vêntul.

Chamberlain în celebra sa operă „Die Grundlagen des zwanzigsten Iahrhunderts“ dice următórele:

Peste o sută de ani creştinismul nu va cuprinde, decât a treia parte a Europei. Nu sciu décă Chamberlain are dreptate séu nu, dér sciu, că el aşa simte, sciu, că cultura isvorită din sciinţa fără credinţă, tot aşa simte. Sciu şi aceea, că curentul spiritual produs de *sciinţa fără credinţă, sgudue ca un vênt de nord societatea europénă* şi noi cu toţii simţim, că lumea e în durerile nascerii şi că lumea, care se va nasce, nu va mai fi a nóstră.

Nu de mult, când principele prusian Henric a plecat pe drumul cel lung, fóia francmasonă germană „Bauhütte“ a scris: „Ce sĕ mai vorbim de reînvierea creştinismului? Creşsinismul s'a trecut. Intocmai precum şi-au jucat rolul miturile păgânismului, tot aşa au dispărut şi basmele creştinismului: necredinţa timpurilor nóstre este — sit venia verbo — gunoiul vieţii viitóre şi francmasoneria este germenele bisericei viitóre a spiritului sfânt“.

Dómnelor şi domnilor! Când vedem, că suflă un asemenea vênt, acolo, unde concepţia vieţii şi cultura este pĕtrunsă de asemenea idei, unde vêntul acesta devine uragan, care se îndreptéză în potriva creştinismului, — a vorbi de confesionalism şi a-se teme de pacea sufletéscă a ómenilor, însemnéză a nu pricepe de loc ceea-ce se petrece în lume.

De aceea, repet, vrem sĕ organisăm creştinismul pe tótă linia, pe tóte terenele, pretutindenea, în sciinţă, artă, stat, politică, societate, familie.

Vrem, ca temeliile statului sĕ fie creştinesci. De aici nu putem lăsa o iotă. Vrem ca familia creştină, sĕ fie familie creştină, şi copiii familiei creştini sĕ mérgă la şcólă religiósă. Pentru-că, dómnelor şi domnilor, creştinism neconfesional nu esistă. Acela din al cărui cap s'a isvodit acésta, sĕ repete catechismul cel mic.

Vrem cultură creştinéscă, pentru-că cultura europénă numai creştinéscă este. Pe altarul culturei europene n'a stat semiluna, crucea şi thora d'avalma. Acolo n'a stat, decât un singur semn: *crucea.*

SCIRILE DILEI.

— 8 (21) Octomvrie.

Un nou ordin pentru móşe. Ministrul preşedinte în calitatea sa de ministru de interne a dat un ordin şi instrucţiune relativ la móşele diplomate. In urma acestui ordin controlul asupra moşelor va fi mai sever. Afară de acésta se prescrie în ordin ce anume instrumente trebue sĕ aibă fie-care móşă şi ce regule trebue sĕ observe în privinţa curăţeniei. O disposiţie importantă este, că móşele, fără permisiunea autorităţilor, nu pot sĕ priméscă lehuze în casă. Interesantă este şi disposiţia, că móşa póte sĕ-i boteze pe copiii părinţilor romano-catolici şi greco-catolici, décă aceştia doresc botezul. Acest botez, despre care are sĕ raporteze parochului, se face în modul, că ea stropesce cu apă curată capul copilului de trei-ori în formă de cruce, pronunţând cuvintele: „N. N. te botez în numele Tatălui şi al fiiului şi al sfântului spirit“. (Acésta nu e formula obicînuită în biserica greco-catolică, unde se dice: „Botéză-se robul lui Dumnedeu“ şi nu: „Eu te botez“, care se întrebuinţéză numai în biserica latină).

De la curtea din Berlin. Sub titlul acesta tóte foile maghiare publică nisce năzdrăvănii, pe cari se înţelege, că cetitorii lor le vor crede ad literam. Un pictor ungur cu numele Filip László lucréză actualmente la curtea din Berlin. Acesta comunică adevĕrate năzdrăvănii despre popularitatea enormă, de care s'ar bucura limba maghiară la curtea împĕratului german. Damele curţii cântă cântece unguresci, gramatica ungurĕscă trece din mână în mână. La ultimul bal de curte s'a jucat „*Kormagyar*“ şi damele şi-au comandat anume costume unguresci pentru acest dans. Princesele şi damele de la palat l'au rugat pe László, sĕ le procure cele mai renumite cântece unguresci, pe cari ele încă nu le cunosc. Impĕratul a angajat o orchestră de ţigani maghiari, care mereu dă concerte la palat. Meritul principal în producerea acestui curent maghiarofil i-se revine ambasadorului Szögyény-Marich, care îşi dă tóte silinţele de a cultiva cele mai bune relaţiuni între Unguri şi — între Hohenzollerni..... No ke tare minunatye!

O întrunire electorală sângerósă. Póte nicăiri nu este atât de animată lupta electorală ca în Viena şi Austria de jos. Campania actuală se face în vederea alegerilor pentru dieta Austriei de jos. Majoritatea au avut-o până acuma social-creştinii, séu antisemiţii. Partidele contrare s'au aliat acum, sĕ rĕstórne pe antisemiţi de la putere. Vinerea trecută s'a ţinut o întrunire electorală convocată de partidul social-creştin, la care a participat şi primarul Vienei Dr. Lueger. Partidul germanilor naţionalişti în unire cu jidovii şi social-democraţii s'au presentat şi ei la acea întrunire, cu gândul de a provoca scandal şi de a sparge întrunirea. Social-creştinii însĕ erau pregătiţi şi i-au luat pe tulburătorii în bătăi şi i-au dat afară pe uşă. S'a întêmplat vĕrsare de sânge. Mai bine de 20 persóne din céta socialistă jidovéscă au fost grav rănite.

Insulte şi bătaie la tribunal. Din Wiener-Neustadt se scrie cu data de 16 l. c.: La tribunalul de aici s'au petrecut adi nisce scene dramatice. Tribunalul pusese la ordinea dilei apelul unei fete, fiica proprietarului de casă Dornauer. Fata fusese dată în judecată pentru insultă şi calomnie de către locotenentul Pohlmüller, despre care afirmase, că ar fi scos'o din minţi, promiţêndu-i, că o va lua în căsĕtorie. Judecătoria o condamnase la 10 dile arest. In faţa tribunalului fata şi tatăl sĕu îl insultau necontenit pe locotenent, din care causă în diferite rênduri au fost chemaţi la ordine de către preşedinte. La amiadi procesul a fost suspendat. Când locotenentul eşia din salǎ, a fost atacat de către fată şi tatăl sĕu, cari i-au rupt blusa de pe corp, ér fata i-a sgăriat faţa în mod oribil. După amiadi s'a continuat procesul, sfîrşindu-se cu confirmarea sentinţei de la judecătorie. Fata eşi cu tatăl sĕu de la tribunal, în faţa căruia se adunase toţi membri familiei Dornauer. Toţi erau înarmaţi cu pietri şi ciomege, ér fraţii fetei, când au audit sentinţa, au strigat înfuriaţi: „*Trebue sĕ-l omorîm*“. Pohlmüller n'a îndrăsnit sĕ ésă din sala tribunalului timp de două óre, până preşedintele n'a chemat prin telefon poliţia, care a împrăsciat familia turbulentă.

Viriliştii jidovi. In comitatul Albei regale (Fejérmegye) între 180 virilişti se află 42 jidovi (23·33%) ér în comitatul Pojunului între 248 virilişti sunt 71 israeliţi (28.6%). Datele acestea le publicăm după diarul „Alkotmány“.

Omor bestial. Doi copii din Nepos, (Bistrţa-Năsĕud) întorcêndu-se în diua de 16 Octomvrie de la câmp, unde păziau vitele, pe drumul între comunele Pintic(?) şi Nepos au dat peste un cadavru de om, care întrase în putrefacţiune. Cadavrul era sub un pod, mutilat şi acoperit cu găteje. Din cercetările pornite până acuma nu s'a putut ajunge la alt resultat, decât că ucisul judecând după haine, trebue sĕ fie din Maramureş. Nenorocitul probabil plecase la Bistriţă sĕ cumpere ceva şi pe drum a fost omorît şi jefuit. Gendarmii caută pe făptuitor, până acuma însĕ fără resultat.

O explosiune de praf de făină. Din Chişineu (Basarabia) se anunţă: Intr'o móră de aici s'a înrêmplat o explosiune de praf de făină, în urma căreia s'au dărîmat zidurile morii, îngropând sub ruine pe lucrători. Dece au fost omoriţi şi dece răniţi grav şi mutilaţi.

Rectificare. La nota primă a foiletonului de eri s'a cules la revisie *mass* în loc de *dass* şi *unrechted* în loc de *unrechtem*, schimbându-se cele două litere *m* şi *d.*

Circul Henry se bucură în continuu de un sprijin estra-ordinar din partea publicului. Aglomiraţia de aseră a fost enormă. Prestaţiunile artiştilor escelente. Aplause furtunóse. *Mâne, Mercuri, după amiadi representaţie pentru elevi şi copii.* Inceputul la $4^1/_2$.

Alegere de deputat in Reghinul-săsesc.

Reghinul-săsesc, 8 Oct. 1902.

Onorată Redacţiune! In 7 Oct. n. s'a făcut la noi în Reghinul-săsesc alegere de deputat dietal, în locul fostului deputat Kemény Akos numit fişpan în Comitatul Târnava-mică. Candidaţi de deputat au fost contele *Teleky* Domokos, cel căruia i-s'a nimicit alegerea în Deşiŭ, şi Dr. *Urmanczyi* Nandor din Topliţa-română, armean, ambii cu program liberal.

Egali în puteri, la urmă a învins totuşi Dr. Urmanczyi Nándor.

Cercul electoral Mureşul-de-sus se începe de la Topliţa-română, o comună mare situată între munţi în spre miadă-nópte-rĕsărit, populată cu un număr mare de locuitori români. In acéstă comună sunt trei preoţi români, adecă unul gr. cat. şi doi gr. or. Au venit alegĕtori români în număr mare şi însemnat din mari depărtări, conduşi de preoţi şi inteligenţa română, spre a alege deputat dietal pe Dr. Urmanczyi Nandor, ficiorul unui armean, care s'a îmbogăţit de minune.

Rolul de corteşi între alegĕtorii români de ambe părţile şi peste tot, spre „fala“ şi „mărirea“ naţiunei române, l'au jucat preoţi români uniţi şi neuniţi, pentru-ce apoi au şi fost renumeraţi cu ţigări Cuba şi Cabanus, cu vin şi cu tocană şi mai în urmă cu un „köszönöm“; ba era sĕ uit, popa cel unit din Filipişul-mare purta şi pană de găscă în pălărie cu inscripţia „éljen Grof Teleki Domokos.“

Sciu bine domnii preoţi, că prin o astfel de purtare demnitatea de preot român este lovită, consciinţa şi simţul de naţionalitate pătat, şi în urmă încrederea poporului slăbită. Şi pe lângă tóte acestea, d-lor nu se genéză a se demite la rolurile lui Iancsi şi Pista. *Pax vobis* — şi nópte bună pasivitate.

Maioritatea voturilor a fost a Românilor. Sĕ vorbea printre inteligenţii români de altă pătură, cu inimă şi simţ naţional, cum-că atâta inteligenţă şi atâţia alegĕtori români nici-odată şi la nici o alegere de deputat, ca la acéstă alegere, nu s'a vĕdut. Se mirau, cum şi pe ce cale s'a putut întêmpla acest scandal.

Alegerea s'a întêmplat între pusci şi baionete; adecă în fiinţa de faţă a 140 infanterişti din regim. de infanterie Nr. 64 staţionat, in Têrgul-Mureşului, 40 gendarmi şi mai mulţi poliţişti.

Se pare că bătaia lui Dumnedeu s'a pornit asupra nóstră a Românilor. Acuma de vre-o câţi-va ani, unde numai se întêmplă alegere de deputat, preoţi, învĕţători şi alţi inteligenţi români, unul ca altul, se pun în fruntea alegĕtorilor români şi-şi plécă capul sub stégul adversarului, fac corteşiri, ba ţin şi vorbiri, ş fără pic de genare se duc la urnă.

E timpul ca din letargia în care se află toţi aceia, cari au luat parte la alegerea de deputat dietal în Reghinul-săsesc, sĕ se trezéscă odată, şi mai 'nainte c'o óră sĕ-şi aducă aminte, ca nu cum-va sĕ ajungă în pozna lui Schloim cu „Ah vehe mir.“

Sĕ nu-şi uite, că causa naţiunii române este mai pe sus decât ori şi ce alte interese, pentru dênsa déră datorie avem, nu la alegeri de deputaţi strĕini de interesul cel mare a poporului nostru, ci acolo unde trebue şi se cuvine cu mic şi mare a lupta.

Martorul ocular.

ULTIME SCIRI.

Viena, 20 Octomvrie. Sciri din Macedonia vestesc, că Turcii au dat năvală în multe puncte contra bandelor bulgăresci. Ei au ocupat defileul Krasna, aşa că printr'asta opresc bandelor refugiul în Bulgaria. Bandele de la Melnic, Pritz, Nevrokop, Belasica şi Raslog au fost fugărite.

Sofia, 20 Octomvrie. La meetingul macedonean ţinut eri, a vorbit numai Mihailowsky, protestând contra opresiunei otomane. Meetingul a primit o moţiune prin care se cere protecţiunea Bulgariei şi a puterilor asupra Macedonenilor. Au participat patru mii de ómeni.

Diverse.

Morile de vênt electrice. Este vorba despre morile unde forţa vêntului servesce a face sĕ funcţioneze o maşină dinamo-electrică. Acésta încarcă accumulatorii, al căror curent este întrebuinţat pentru iluminat. Există în Germania mai multe aplicări ale acestor curióse aparate, cari transformă vêntul în electricitate. O fabrică de lac la Nerschau alimentéză prin acest procedeu 36 lămpi incandescente. Pe malurile din Schleswig-Holstein, o casă din Hamburg a instalat o móră ale cărei róte de un diametru de 12 metri acţionéză un dynamo, care produce un curent de 30 volte. Cu o viteză de vênt de 2 metri 50 până la 3 metri se póte încărca fără întrerupere bateria de acumulatori. In sfîrşit la Büssum, pe marea de nord, o societate electrică din Düsseldorf a resolvit aceeaşi problemă într'un mod original. Móra servesce a face sĕ înalţe o greutate într'un turn şi mişcarea de descindere a acestei greutăţi face pe urmă sĕ întórcă maşina dinamică. Este evident, că întrebuinţarea „morilor electrice“ nu este posibilă în tóte localităţile, dér se concepe fórte bine, că ele pot servi, de exemplu, spre a asigura într'un mod economic iluminatul electric al unui hotel, séu a unei vile pe malul mărei.

O expediţie la pol. Sórtea nenorocitului Andrée, care şi-a găsit mórtea în explorăţiunile pe cari le făcea pentru descoperirea Polului Nord, nu a descurajat pe aceia, cari viséză cucerirea acestui pol şi proectele se succedéză unele pe altele. Ultimul ca dată este acel conceput de căpitanul Bernier din Canada, care va pleca peste câteva dile însoţit de 6 şavanţi şi de 8 ofiţeri de marină. El a strîns deja 500,000 de franci din cei 750,000 pe cari îi socotesce trebuincioşi, dér guvernul canadian i-a promis ajutorul sĕu pecuniar, astfel că banii nu vor fi piedecă la întreprinderea sa. Căpitanul Bernier reia pur şi simplu proiectul lui Nansen, consistând a merge cu vaporul cu cât mai departe posibil spre nord şi pe urmă a lăsa vasul la direcţia gheţei, care'l va transporta până apróape de 150 mile de pol. In acast moment o echipă de ómeni ar continua călĕtoria pe jos séu cu sania, ţinêndu-se în comunicaţie constantă cu vasul prin ajutorul telegrafiei fără sîrmă şi jalonând calea cu tuburi de aluminium, conţinênd provisii de gură, ca sĕ servéscă la întórcere. Totul e bine calculat, chiar durata călĕtoriei, cinci ani după Nansen spre a atinge polul... totul afară póte de oposiţia naturei.

Sosiţi în Braşov.

Pe diua de 20 Octomvrie 1902.

Pomul verde: Baron Banffy, S. Sângeorgiu; Müncz, Gustav Schmidts, Messer, Budapesta; Posta, Szász-Damján, Negreţa, Bucuresci.

Europa: Salmen, Borger, Şincul-mare; Gross, Linz; Severin, Predeal; Schvarz, Rappaport, Steiner, Iacobi, Viena; Ungar, Dormann, Morgenstern, Pollák, Budapesta.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul pieței Brașov.

Din 21 Octomvrie n. 1902.

		Cump.		Vênd.
Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„	2 54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Scris fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

Sz. 10348 — 1902.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság. közhirré teszi. hogy Urdea György, Bucur Szlatinariu végrehajtatónak Marku Zosim és Marku Josif a Bukuré végrehajtást szenvedő elleni 180 kor. tőkekövetelés és járulekai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. jbiróság) területén levő s Griden fekvő a gridi 71 sz. tljkvben

A † 132, 333	hrsz.	fekvőre	335	kor.	5905	hrsz.	fekvőre	12	kor.
570/3	„	„	22	„	6244	„	„	33	„
1837	„	„	22	„	6527	„	„	9	„
1840	„	„	28	„	6775	„	„	5	„
1849	„	„	23	„	6782	„	„	4	„
2822	„	„	12	„	6812	„	„	3	„
3252/6	„	„	10	„	7168	„	„	7	„
3367	„	„	6	„	7322	„	„	36	„
3418	„	„	47	„	7925	„	„	37	„
4301	„	„	15	„	7947	„	„	8	„
5130, 5131	„	„	10	„	8194	„	„	26	„
5638	„	„	8	„	8795	„	„	26	„
5643	„	„	24	„	10709	„	„	15	„
5888	„	„	9	„	10752	„	„	12	„

összesen 804 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az özv. Márku Józsefné szl. Visu Rafira javára bekebelezett 1/8 ad részbeni élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartásával az árverest elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi November hó 14-ik napján délelött 9 órakor** Grid község elöljáróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogaras,, 1902 évi julius hó 30-ik napján.

A. kir. járásbiróság, mint tlkönyvi hatóság.

Tömös,
albiró.

1—1.(719)

Sz. 10010—1902.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy az „Olteana“ alsó-visti tak.-pénztár végrehajtatónak Harsti Vazul végrehajtást szenvedö elleni 100 kor. — fil. tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv.-szék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén lévő a dridiffi 141 sz. tljkvben A †

453, 455	hrsz.	fekvőre	84	kor	3799	hrsz.	fekvőre	1	kor.
808, 897	„	„	49	„	3801	„	„	29	„
902	„	„	67	„	3804	„	„	24	„
1254	„	„	76	„	3824, 3852	„	„	50	„
1289, 1291	„	„	31	„	4207	„	„	25	„
1315	„	„	46	„	4417	„	„	19	„
1425	„	„	21	„	4434	„	„	42	„
1668	„	„	20	„	4550	„	„	24	„
2069/1	„	„	6	„	4645/2	„	„	24	„
2143, 2145	„	„	42	„	4780	„	„	23	„
2199	„	„	17	„	5140	„	„	—	„
2709	„	„	20	„	5290	„	„	30	„
2774	„	„	11	„	5333	„	„	13	„
3041	„	„	22	„	5660	„	„	15	„
31[illegible]9	„	„	22	„	5847, 5848	„	„	52	„
3222	„	„	11	„	5984	„	„	10	„
3239/1	„	„	9	„	6039	„	„	12	„
3291	„	„	6	„	6060	„	„	122	„
3360	„	„	15	„	6072	„	„	50	„
3409	„	„	21	„	6787/2, 6788/1	„	„	60	„
3792	„	„	6	„	6849	„	„	105	„
3797	„	„	11	„	6906	„	„	23	„

koronában, a 386 sz tljkvben A † 322. 323, 324 hrsz. fekvőre 396 kor. a 412 számu tljknyvben A † 1307/1, 1308/1 hrszámu fekvőre 22 kor.

összesen 1779 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi November hó 12-ik napján délelött 9 órakor** Dridiff község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi julius hó 24-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tlknyvi hatóság

Tömös,
kir. albiró.

719.1—1